Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА"

Рôкъ V. — Мт. Кармель, Па. Четвергъ 9-го Грудня 1897. — Число 50.

Календарь.

Грудень.		
9	Ч.	Якова муч., Палладія
10	П.	Стефана и Ирипарха
11	С.	Парамона, Филумена
12	Н.	26. ПО СОШ., Андрея
13	П.	Наума прор., Филярета
14	В.	Аввакумъ прор., Миронія
15	С.	Софонія прор., Теодула

Змѣстъ.

Справы „Союза." — Польща, Русь и Литва. — По роботѣ. — Що чувати въ свѣтѣ? — Новинки. — Вѣсти робôтничи. —Заплатили за „Свободу." — фейлетонъ: Що таке россійске православіє? — Стихъ: Про Марусю Богославку. — Оголошеня.

УВАГА.

Хотячи приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. George Chylak
OLYPHANT, PA.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою.

Rev. John Ardan
P. O. Box 418
OLYPHANT, PA.

СПРАВЫ „СОЮЗА".

Справоздане касове „Союза" за мѣсяць Новемберъ 1897 р.

Chicago, Ill.	
Курылôвъ Мойсей	$2.50
Trauger, Pa.	
Фарынякъ Иванъ	1.25
New Kensington, Pa.	
Лысачокъ Михаилъ	1.50
Cresson, Pa.	.
Суковачь Андрѣй	1.50
West Troy, N.Y. Братство	
св. Николая	10.75
Yonkers, N. Y. Члены	5.00
Shenandoah, Pa. Братство	
св. Михаила	17.25
Buffalo, N.Y. Братство	
св. I. Хрестителя	6.50
Olyphant, Pa. Братство	
св. I. Хрестителя	52.00
McAdoo, Pa. Братство	
св. Володимира	50.40
Pittsburg, Pa. Братство	
св. Николая	52.00
St. Louis, Mo. Братство	
св. Ар. Михаила	11.00
Cohoes, N. Y. Члены	1.50
Waterbury, Conn. Члены	5.50
Mayfield, Pa. Братство	
св. Кирила и Методія	25.25
St. Clair, Pa. Братство	
Пресв. Богородицѣ	17.00
Ansonia, Conn. Братство	
св. Петра и Павла	15.00
Mt.Carmel, Pa. Братство	
св. Димитрія	15.25
Mt.Carmel, Pa. Братство	
св. Петра и Павла	24.75
Centralia, Pa. Члены	5.00
Jersey City, N.J. Члены	35.75
Lansford, Pa. Братство	
Рожд. Пр. Дѣвы	46.50
Cross Fork, Pa. Члены	10.50
Scranton, Pa.	
Григор. Роздѣльскій	1.50
Jersey City, N. J.	
Смій Николай	1.00
Lansford, Pa.	
Скарлошь Кврило	1.00
Kelayres, Pa.	
Сѣракъ Михаилъ	1.00
Диминьскій Мих.	1.00
Соха Василь	2.00
Сернякъ Павло	1.00
Телехъ Семанъ	1.00
Горощакъ Иванъ	2.00
Мѳрена Яковъ	0.25
Разомъ:	$425.40

Подаючи касове справоздане за сей мѣсяць перепрашаемо заразомъ Пчт. членôвъ „Р. Н. Союза" за его побѣжнôсть, котру запричинили независячй вôдъ насъ обставины. Рôвно-жь подаемо до загальнои вѣдомости, що имена новоприступившихъ членôвъ до „Союза" въ минувшôмъ мѣсяци, будуть помѣщенй въ одномъ зъ слѣдуючихъ чиселъ „Свободы".

ВЫДѢЛЪ „Р. Н. СОЮЗА".

— Чи чули вы, що минувшого мѣсяця приступило 100 новыхъ членôвъ до „Союза?" — Чи знаете вы, що „Союзъ" мае вызше 3000 долярôвъ готового грошa въ касѣ?

ПОЛЬЩА, РУСЬ И ЛИТВА.

(Кôлька слôвъ по поводу польско-россійскои угоды.)

Написавъ ЙОНАСЪ ЛИТВИНЪ.

II.

У Львовѣ, давнôй столици галицкои Руси есть гора звана „Замкомъ," пôдъ котру въ давну давнину заганяли ся дикй орды татарскй и турецкй, лишаючи за собою смерть и спустошене. Ся гора замкова есть нынѣ лишь споминомъ давнои кровавои бувальщины, а на нѣй здôймае ся курганъ, котрый немовь бы мавъ гоити стародавнй раны, усыпаный людскими руками, заходомъ деякихъ панкôвъ-патріотôвъ польскихъ въ памятку люблинскои уніи. Колись, будучи ще въ Европѣ, переѣзджавъ я черезъ Львôвъ и помѣжь иншими историчными памятками того мѣста звидѣвъ я такожь и гору „Замкову." Широка, крута дорога запровадила мене на верхъ еи кургана. На верху не было нѣкого, тôлько у стôпъ насыпу стояло кôлькохъ рускихъ робôтникôвъ зъ лопатами въ рукахъ. Поправляли они насыпъ.

— А що жь, псуе ся насыпъ? — спытавъ я, наблизившись до нихъ.

— Та такъ — вôдповѣвъ оденъ зъ нихъ. — Якже-жь немае зсуватись, коли усыпаный зъ пѣску а фундаменты не трѣвкй, тожь и валить ся, а дощѣ геть его обривають.

Я припочивъ на лавцѣ и приглядавъ ся тôй сумнôй роботѣ якъ тôй самый сполоканый дощомъ пѣсокъ зновъ на курганъ вывозили. Розличнй думки роемъ перебѣгли по моѣй головѣ що до самого факту люблинскои уніи. Помѣжь всѣми тыми гадками одна лишь вырина ла все, а именно що ино высказана однымъ зъ робôтникôвъ: „Высыпали, здвигли его зъ пѣску, пôдвалинъ жадныхъ розумныхъ не положили, то-жь не дивота, що розсуваесь."

Не ту мѣсце розправляти о причинахъ и наслѣдкахъ уніи люблинскои, о еи злыхъ и добрыхъ сторонахъ, о фактѣ еи заключеня, леґальности, трѣвкости и т. д. Скажу лишь, що Литовцѣ а зъ Литовцями и Русины зовсѣмъ не були за уніею бодай такою, якои хотѣли Поляки. Самъ Корженьовскій, сучасный польскій поетъ пише, що „Литва и Русь заключили зъ Польщею унію гойну, лишаючи на сали Галабурду и Войну." Война бувъ Литвинъ, Галабурда Русинъ. Они лишь оба були при писаню угоды уніи люблинскои, репрезентували народъ литовскій и рускій, будучи секретарами посѣдженъ, а инній представителѣ двохъ лучачихъ ся зъ Польщею народôвъ, неприхильнй условіямъ угоды, опустили салю засѣданъ. Однакъ, помимо того Поляки списали актъ уніи люблинскои, а король потвердивъ и пôдписавъ ся на нѣмъ. Король бувъ великимъ княземъ литовскимъ и рускимъ и тому актъ оголошено за важный, хочь народъ и представителѣ народу приняти его не хотѣли. Не знаю якихъ поглядôвъ на важность и силу тои королѣвскои печати иннй мои спôвбратя, що до мене то я якъ горожанинъ Сполуч. Державъ, перенятый наскрôзь идеями демократичными, высказавъ бы про унію люблинску таку гадку, котра бъ имъ зовсѣмъ въ смакъ не була.

Впрочѣмъ народы лучать ся для политики, для политики можуть и розлучитись. Лучать ся о стôлько, о скôлько кожда зъ луча чихъ ся народностей бачить въ полученю здобутки для себе, а розлучають ся, коли никнуть спôльнй цѣли лучности. А якій-жь хосенъ Литовцямъ и Русинамъ лучности зъ Поляками, коли Поляки на каждый обявъ самостôйности тыхъ двохъ народôвъ споглядають зовсѣмъ такъ на нихъ якъ Россіяне и Нѣмцѣ, а може ще гôрше. Нехай вже разъ переконають ся Поляки, що Польща лишь тамъ, где мешкае народъ польскій, нехай признають Литвѣ що литовске, а Русинамъ що руске, а тогдѣ тй наивнй, якъ они звыкли называти, претенсіи Литовцѣвъ и Русинôвъ до братôвъ Полякôвъ напевно зникнуть. Жадають вôдъ насъ Поляки и то все въ имя люблинскои уніи, щобъ мы вôдчували те, що ихъ болить, доскулюе имъ, если однакъ помѣжь нами мае бути правдива братерска лучнôсть, то мы зъ свои стороны маемо право також жадати вôдъ Полякôвъ, щобъ и они зглянулись на нашй раны, а того вôдъ нихъ навѣть допросити ся не можна.

Оденъ фактъ для примѣру. Рôкъ 1863, въ котрôмъ Литовцѣ разомъ зъ Поляками брали живу участь, спровадивъ на народъ литовскій далеко бôльшй удары якъ на народъ польскій. Помѣжь иншими Муравевъ, идучи за вказôвками Милютина Гільфердінґа, заборонивъ Литовцямъ печатати книжки латиньскою азбукою, накидуючи имъ гражданьску. Народный литовскій рухъ, придавленый хвилево тыми розпоряджениями, по 20 лѣтахъ прокинувсь на ново зъ подвôйною силою и нынѣ вже его нѣхто не приснить. Такъ звана литовска „контрафакція", се есть книжки и газеты печатанй за границею въ Прусахъ, Спол. Державахъ свобôдно розходять ся помѣжь народомъ, однакъ будь що будь лѣпше було бы для Литвы, еслибъ россійскй власти знесли варварскій заказъ, про що Литовцѣ въ послѣдныхъ кôлькохъ лѣтахъ зачали надмѣрно старати ся. Чи Поляки хотѣли въ тôмъ Литовцямъ помагати? — Нѣколи. Польскй часописи навѣть прошенй, щобъ згадали дещо въ Россіи про квестію литовского друку навѣть пары зъ устъ не пустили. Заходами „Союза Амер. Литовцѣвъ", котрый може найбôльше въ тôй справѣ старавъ ся, вышла въ минувшôмъ роцѣ книжка написана въ россійскôй мовѣ п. з. „Положене литовского народа въ рускôмъ государствѣ", написана добре звѣстнымъ помѣжь Поляками ґр. Леливою Книжку выслали до царя и его міністрôвъ, рôвножь редакціямъ всѣхъ майже бôльше вплывовыхъ газетъ россійскихъ и польскихъ. Нашею цѣлею було збудити бодай въ газетахъ пытане нашого друку, однакъ Поляки, котрй чимало говорили о першôй книжцѣ ґр. Леливы, а котра була имъ на руку, сесю другу умѣли поминути урочистою мовчанкою, бо якъ бачите, тамъ була бесѣда о переслѣдованяхъ Литовцѣвъ, а не Полякôвъ. Та помимо того всего, мы таки хоть въ части доиняли свого. Потребу латиньскои азбуки для Литовцѣвъ зачавъ пôдносити сего року князь Ухтомскій въ своимъ органѣ „Ст. Петерб. Вѣдомости," передруковуючи богато уступôвъ зъ книжки ґр. Леливы. За Ухтомскимъ вставали ся за Литовцями и другй россійскй часописи, але не польскй. Мôй Боже, чомужь то мѣжь нашими братами Поляками не найде ся бодай такій Ухтомскій?!

Причиною тои національнои нетоляранціи у Полякôвъ, якъ высказавъ ся оденъ зъ моихъ приятелѣвъ есть тое, що Поляки все ще жіють XVIII. столѣтемъ и не отрясли ся ще зъ старошляхецкихъ поглядôвъ. Спорохнявѣлый пень старои Польщи не розпавъ ся, а молодй галузки ще не выросли. Въ політицѣ Полякъ все ще старымъ шляхтичомъ, котрый запропастивъ Польщу и все думае о вôдбудованю давнои Польщи вôдъ моря до моря, бажаючи доконче бачити еѣ такою, якою була давнѣйше. Нѣ, панове Поляки! Що вмерло, того вже не воскресите, бо й умерло длятого, що надавало ся лишь до похорону. Теперь вы повиннй будувати Польщу нову, нову Польщу оперту не на актахъ люблинскои уніи, не на давныхъ спорохнавѣлыхъ пôдвалинахъ рѣчи посполитои, а на братерствѣ, справедливости и толеранціи и лишь тамъ, где замешкуе народъ польскій. Въ будучôй Польщи не шляхтичь, а народъ буде рядити, бо вôдъ шляхты, вôдъ магнатеріи можна сподѣвати ся лишь пôдлоты, пôдступу и зрады.

— Якои зрады, якого пôдступу? — перебивъ я здивованый мого приятеля.

— Якъ то, ты не понимаешь? А нынѣ хто зраджуе Литовцѣвъ и Русинôвъ и своихъ власныхъ братôвъ, входячи въ розличнй коншахты зъ Россіянами, если не польска магнатерія, польска шляхта? Чи Поляки жадають, щобъ мы на то зъ ними лучили ся, щобъ опôсля нами торгувати и насъ продати?

— Що ты плетешь чоловѣче, успокой ся! — мітіговавъ я его.

— Не успокою ся — говоривъ пôднесенымъ голосомъ — приглянь ся польско-россійскôй угодѣ близше, а побачишь и переконаешь ся.

RA 99

ЩО ТАКЕ РОССІЙСКЕ ПРАВОСЛАВІЄ?

(Соціольогичный очеркъ.*)

Написавъ графъ Лелива (Е. Н. Матросовъ.)

Въ нынѣшнихъ часахъ при кôнци XX. столѣтя неумѣстною есть рѣчею заводити въ христіяньскôмъ свѣтѣ якй бы то небуло вѣроисповѣднй пытаня и споры. Довголѣтна борба мѣжь церквами восточною и западною, греческою и римскою, мѣжь римскимъ католицизмомъ и протестанствомъ, наконець мѣжь грецкимъ католицизмомъ або такъ званою уніею и восточною церквою, не говорячи вже о спорахъ и сварахъ розличныхъ бôльшихъ або меншихъ христіяньскихъ рôжновѣрій и сектъ мѣжь собою, вычерпали до тои степени всѣ доказы и аргументы, якй лишь спорячй стороны могли вышукати, що нынѣ до тыхъ доказôвъ и аргументôвъ годѣ вже щось нового додати. Тому нынѣ всѣ подôбного рода споры самй собою вже згоры осудженй на цѣлковиту безхосенность и крôмъ: розъяреня и ненависти, не можуть внести бôльше нѣчого въ людске житє.

Мѣжь тымъ, если Божественный Основатель христіяньства, вôдповѣдаючи на закиды пôдлого лицемирія фарисеѣвъ, высказавъ ясно, що не чоловѣкъ сотвореный для суботы а субота для чоловѣка, т. е. иншими словами, що не чоловѣкъ для религіи а религія для чоловѣка, то тымъ высказомъ Христосъ рѣшучо осудивъ не тôлько одни тй трицятьлѣтнй и семилѣтнй вôйны, не тôлько всѣ тй кровопролитія и спустошеня, якй лучили ся въ новôй исторіи людскости изъ-за розличныхъ вѣроисповѣдныхъ спорôвъ но и всяку злобу и розъярене, вношенй въ людске житє такими спорами. До сеи поры споры тй не принѣсши нѣчого бôльше людскости крôмъ зла и горя, представляють ся тымъ бôльше шкôдными людскости, що цѣлковита ихъ безхосенность пôдъ нынѣшну пору являе ся наглядною. Зъ того выходить ясне якъ на долони, що не тôлько кождому повинна бути воля приналежати до якои хоче вѣры пôсля власнои совѣсти и самопôзнаня и що истнуючй христіяньскй вѣроисповѣданя, слѣдуючи заповѣтамъ Вѣроучителя, повиннй рѣшучо вôдказати ся разъ на все вôдъ всякихъ пробъ розширюваня одного на счетъ другого, звертаючи свою мисіонарску дѣяльность выключно мѣжь поганъ, но що навѣть проста критика, даюча перше́нство одному зъ вѣроисповѣданъ передъ другими, въ нашихъ часахъ есть зовсѣмъ неумѣстною.

Суть однакъ помѣжь истнуючими христіяньскими исповѣданями декотрй такй, що злившесь зъ тою або иншою державою або народностію, вросши въ нихъ и закоренившись, мають неразъ дуже великій вплывъ на житє суспôльне, державне а навѣть мѣжнародне, несамостôйно якъ исповѣдане а посередно якъ складовый елементъ данои державы або народности. Поясненє такого вплыву есть властиво чисто вѣроисповѣдною дебатою и хотъ деколи потреба до него зрозумѣня самои истоты такого исповѣданя — то таки оно належить до обсягу соціологіи и публицистики. Таке поясненє есть особливо тогдѣ конечнымъ, если роля, значѣнє и вплывъ даного вѣроисповѣданя въ загальнôмъ ходѣ державно-суспôльного житя суть темнй, неяснй, замотанй, неопредѣленй и выкликують рôжнй здогады та толки.

Трохи що не перше мѣсце мѣжь подôбными розновидностями истнуючихъ христіяньскихъ исповѣданъ занимае россійске православіє. Хоть про него не мало вже говорило ся и говорить ся, однакъ правдиве єго положенє и дѣйсне, державно-суспôльне и мѣжнародне значѣнє дуже мало выясненй и взагалѣ въ належитôй степени не поняте ажь по нынѣшный день. Тожь и не дивниця, що те россійске православіє не тôлько збивае зъ толку простолюдина, котрыхъ на свѣтѣ богато, но досить часто й образованй люде не здають собѣ зъ него яснои справы. Першою и важнѣйшою тою причиною есть майже цѣлковитый бракъ свободы слова въ самôй Россіи, котрый дотыкае не тôлько періодичну прессу, але и научнй дослѣды, доступнй лишь ограниченому кружкови людей. Найлучшимъ того примѣромъ може послужити судьба першои бôльшои наукової розправы першорядного руского историка Миколы Костомарова. Розправу тоту пôдъ заг. „Унія" въ 1843 р. представивъ Костомаровъ исторично-фільольогичному факультетови харкôвского універзитета для полученя степени магистра рускои исторіи и факультетъ одобривъ еѣ. Но коли тôлько тота розправа попала въ Петербургъ въ руки офіціозного историка Устрялова, сейчасъ тамъ розпоряджено універзитетови всѣ выйшовшй егземпляры спалити и поручити молодому историкови, предложити факультетови нову розправу. Примѣръ той мало звѣстный навѣть самымъ Россіянамъ, доказуе наглядно на скôлько въ Россіи передъ шестьдесятьми роками не можливымъ були жаднй самостôйнй научнй навѣть дослѣды всего того, що такъ або инакше було звязане зъ православіємъ, котре въ россійскôй державѣ есть религіею пануючою, офіціяльною. Нынѣ положенє рѣчи мало въ де-чôмъ змѣнило ся на лучше. Пресса, що тѣшить ся де-якою свободою, истнуе лишь въ Петербурзѣ и Москвѣ, но и та упривилейована, а нечислена россійска пресса дуже рѣдко вôдважить ся говорити про офіціяльну религію и пôддавати еи положенє и значѣнє самостôйнôй критицѣ. Свободна россійска пресса, истнуюча въ великихъ заграничныхъ центрахъ, не пропускала и не пропускае бôльше або менше знатныхъ фактôвъ и проявôвъ вѣроисповѣднои нетерпимости и религійныхъ переслѣдованъ, выплываючихъ зъ насильного неволеня до православнои вѣры, обовязуючои кождого въ земляхъ россійскои державы, но она такожь нѣколи єще не давала систематичного выясненя значѣня православія въ вôдношеню до державно суспôльного житя въ Россіи а особливо историчного розвою россійского православія, безъ поясненя котрого годѣ зрозумѣти его сучасне положенє и значѣнє. Середъ заграничнои прессы, пресса польска и особливо такъ звана станчиковка не мало занимала ся и занимае ся россійскимъ православіємъ, но та пресса помимо еи крайнои односторонности и вузкоглядности въ тôмъ вгглядѣ мае тй самй

*) Очеркъ сей написаный по великорускп спеціяльно для нашои „Свободы" передаємъ нашимъ читателямъ въ перекладѣ рускôмъ.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA"
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA" Publishing Co.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...$ 20.00
„ „ Six months 12.00
„ „ three „ 7.00

All comunications should be addressed to:

„Svoboda"
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA"
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Купуйте книжки!

Въ редакціи „Свободы" можна достати слѣдуючй книжки:

Канадійска Русь
Написавъ Н. Дмитрôвъ
ЦѢНА . . . . . . 10 цнт.

Якъ чортъ заслуживъ кусника хлѣба.
ЦѢНА . . . . 10 цнт.

Образки въ Америки.
Написавъ Бузько.
ЦѢНА . . . . 10 цнт.

Народный рухъ Австро---Угорскихъ Русинôвъ Ч. I.
Написавъ М. Павликъ.
ЦѢНА . . . . 15 цнт.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ".

ПО РОБОТѢ.

Вечѣрна балакашка старого майнера.

Вже то така руска натура, що якъ не политикуєшь то таки такъ безъ хороты вянешь и схнешь мовъ рыба безъ воды. Мы вже десь зъ материныхъ грудей выссали тоту привычку, котра зъ роками взмагае ся а на старшй лѣта то хоть гинь а таки вôдъ того не вôдвыкнешь. А бачите, я пробувавъ вздержати ся вôдъ того и хоть я мавъ наклôнъ до политикованя то разъ бувъ таки собѣ сказавъ до зеркала: — Памятай, не политикуй за богато! А другій „я" въ зеркалѣ, всмѣхнувъ ся та не мовъ говоривъ — не вôдвыкнешь! А я до него: — Баколи переможу себе, адже-жь побѣда самого себе есть найкрасшою побѣдою.

— Ну побачимо! — каже другій „я".

— Побачимо!

И я вздержувавъ ся вôдъ политикованя, боровъ ся самъ зъ собою и почасти перемôгъ себе та щожь зъ того? Що зъ того, що я перемагавъ себе, коли я таки въ своихъ власныхъ очахъ вянувъ, сохъ, менѣ щось недоставало, вже привыкъ до того, я стававъ задумчивый, сумный. И стара се запримѣтила и хоть не питала въ мене причины моеи задумчивости та все пасла за мною очима яке мое поведенє. А разъ таки не втерпѣла (звичайно жѣнка) и каже: — Фецю! (а менѣ напмя Фець). Що тобѣ? Ты чогось знову незадужаешь! Сидишь вѣчно въ хатѣ, до нѣкого не творишь ся, якась журба мусить бути въ тебе?

— Етъ — кажу я — журба не журба, а щось такого менѣ тамъ есть въ нутрѣ, що нѣ болить нѣ свербить, а такъ гейбы тамъ щось скоботало.

— Табо-бысь выйшовъ трохи мѣжь людей — радить стара — диви, нынѣ недѣля, день гарный, цѣлый тыждень тягнешь мовь волиско, перевѣтри ся трохи!

Менѣ не треба було два разы того казати, хапъ за капелюшину тай гайда.

Я въ дверѣ а стара мене за полу:

— А то знову якъ? Та такій замараный и обдертый й до мѣста хочешь йти?

Я самъ зглянувъ ся по собѣ, виджу, що погано я выглядаю — вернувъ ся. Стара вбрала, казала зачесати ся, дала новый чистенькій ковнѣрець а поклепавши мене по рамени каже: — Ади старый до зеркала, та ты ще „збітувавъ бы" двайцятьлѣтного хлопця. Я глянувъ — самъ себе не пôзнавъ — хлопець що хоть куды — пôдкрутивъ вуса та звертаючись до старои вклонивъ ся ей нѣзенько мовъ кавалєръ передъ дѣвчиною и простымъ, поважнымъ крокомъ пустивъ ся до мѣста.

Выйшовъ я на мѣсто а тамъ Американцѣвъ якъ мурашокъ а всѣ выстроєнѣ на осѣатный гузѣкъ, а пахощами такъ вôдъ уехъ заносить ажъ въ носѣ вертить. Чисто якъ въ краю на шабасъ жиды! Перебиваю ся я черезъ тоту глоту ажъ зустрѣвъ мого кума. Привитали мы ся, а той менѣ заразъ и тыць якусь газету въ руки. Дивлю ся—„Свѣтъ". Еге, щось буде цѣкавого. Зайшли мы до кума и читаемо. Господи, що тамъ вєлякои вєлячины?... А що слово то збреше. А найбôльше тамъ бесѣды про нашу „Свободу", майже цѣлый нумеръ нею грызе ся той зъ синою шапочкою, зъ коровячои улицѣ. Мы читаемо „Свободу" и бачимо, що тамъ у „Свѣтѣ" про ню все брехня, бо повырываній зъ неи безъ звязи поодинокй уступы и пôднятй на смѣхъ для бôльшои славы св. православія. такъ само повырываній зъ неи уступы, якъ бы взявъ зô святого письма, въ однôмъ мѣсци, що Юода повѣсивъ ся, а знову зъ другого де есть написане, але очôмъ иншôмъ: — Иди й ты зроби такъ само. Та далѣ мѣркуемо оба зъ кумомъ, що о дурняхъ такъ богато не говорить ся якъ ось въ тôмъ „Свѣтѣ" про „Свободу". Видко „Свобода" великою грудою соли въ ихъ очахъ. И певно, що мусить бути для нихъ терпка, бо она каже, що ту въ Америцѣ не будемъ пити бушльомъ розуму якъ поклонимъ ся православнымъ шапочкамъ. А якъ они ще смѣшно наганяють до того православія? Кажуть: — адѣть у Львовѣ и въ Вѣдни есть православна церковь то и мы повиннй еѣ мати. Смѣшнй! А чомже-жь бы не мала бути тамъ правос. церковь? Та якъ суть православнй люде то и церковь мусять мати, такъ само якъ маютъ протестанты и иншй вѣроисповѣданя! Та-жь то не Россія, де не вôльно вѣ нѣчо инше вѣрити лишь въ православного батюшку. И читавъ я той мотанины досить богато и не мôгъ зъ себе выйти, чому именно вôдъ толо мае намъ бути полезна? Думавъ я й зъ кумомъ, ажъ они бачите догупали ся причины — кажуть — та бо знаете, вôнъ такъ, нѣбы той „Свѣтъ" теперь шумно пише, бо его редакторъ хопивъ якусь сину ярмурчину на голову, отъ се козѣ ноги... А знаете, якъ худобину дадуть больше ѣсти то она здоровше ричить, таке и зъ тымъ „Свѣтомъ", за кождымъ пôдвысшенемъ пенсіи — рикне си здоровѣйше.

Комедія на свѣтѣ — гадаю собѣ — вже розличнй гандлѣ выдавъ а такого ще нѣ.

Задуманый вернувъ я до хаты а цѣлу дорогу тота шапочка заодно грала млынка передъ моими очима. Прійшовъ я до хаты, пополуднувъ, лягъ спати а враженя зъ тои политикы таки не никнуть. Я заки мôгъ, розбиравъ въ головѣ якъ оно а далѣ все поморочилось. Я вже й утому страшну учувъ, ажъ ту чую наближае ся щось до мене:

Чоловвѣкъ не чоловѣкъ, якесь таке мале, пукате, на головѣ въ него сина шапчина якъ гнѣздо на покладки, по бокахъ понавѣшувано вєлякого дрантя рôжнобарвного зъ дзвôнками, на ногахъ чоботища смарованй дьохтьомъ а зъ заду хвостиско ажъ по земли волочить ся. Я завмеръ зъ переляку. Всякое дыханіе.... Хочу кричати, та дивоглядъ притуливъ костисту лабу до носиска а встромивши въ мене свôй звѣрный поглядъ, звелѣвъ мовчати. Я лежу, та въ кôнци таки прошепотѣвъ я дрожачимъ голосомъ.

— Хто вы панцю?

Чудовище, вмѣсто вôдповѣди, обернуло ся до мене плечима и я на нихъ таке вычитавъ:

„Ой „Свѣте", „Свѣте!" Свѣтишь ты та не грѣешь, дармо въ Бога хлѣбъ ѣси!"

— Читай дальше! — заворкотѣла до мене сатана.

Я глипнувъ низше, тамъ зъ вôдки выроставъ хвôстъ а тамъ стояло:

„Ехъ ты грушка, ганьба встыдъ,
Зъ тебе буде еще жидъ."

— Готово? — крикнула сатана, коли я скôнчивъ читане — давай свою душу!

— На що тобѣ еѣ, адже-жь я въ нѣчôмъ не провинивъ ся.

— Провинивъ ся чи нѣ, але менѣ тебе треба и всѣхъ васъ менѣ треба, вы рускй робôтники, бо я на те платный. Бачишь, я ѣздивъ уже на вєлякихъ конпкахъ и всюды мене копнули, ажь ось опинивъ ся на службѣ добрôй. Платять, гарно платять. Я самъ перше на нихъ плювъ, але теперь (и ту нахиливъ ся до мене, а зъ него бухнуло гнилею) мушу дути въ иншу дутку. А они добрй люде, отъ бачишь за такъ короткій часъ дали менѣ надгороду — сину шапочку, щобъ я вкрывавъ нею голову, щобъ розумъ не втѣкъ, а они дурнй не знають, що его вже давно нема, лишь оденъ сопухъ по нѣмъ липшивъ ся. А диви на мои лабы: одна гладка, гладити рускихъ робôтникôвъ и обѣцювати имъ грушки на вербѣ (для того мене такъ прозвали), а другою гатити мушу тыхъ, хто хоче выкрывати мои минувшй свиньства и теперѣшнй... Менѣ все одно чи пропадете вы чи нѣ, лишь абы я гавкавъ, щобъ тамъ ажъ въ Петербурзѣ чули, бо за кождымъ гавкненемъ пôдскакую въ гору. Я и тобѣ де-що дамъ облизати, ходи зô мною любчику, ходи — и погладивъ мене тою гладкою лабою.

По менѣ перебѣгъ морозъ.

— Не пôду — кажу я — вже мы ту рускй робôтники самй дамо собѣ раду, а вôдъ того, що ты кажешь не буде намъ нѣ тепло нѣ зимно. Мы мусимо въ купѣ вчити ся и добивати ся красшои долѣ, а до вѣръ яка намъ мара, рѣжте ся коли вамъ платять.

Щемъ недоговоривъ, а сатана кинулась менѣ до горла. Менѣ духъ заперло, я силуюсь кричати, мечу ся, ажь якъ не крикну на цѣле горло и не метнусь, ажь на землю впавъ. Стара на мôй крикъ прибѣгла, тормосить мене, кропить водою, гадала, що я самъ собѣ заподѣявъ що злого.

— Що тобѣ Фецуню?

А я ледви вôддыхаю. — Стара запалила ляму и ажъ тогдѣ я прійшовъ до себе.

— Но — кажу я — не доводи Господи нѣкому такого бачити! якась мара мене прилягла и не хотѣла дати жити. Щасте, що то бувъ лишь сонъ, и я россказавъ про все старôй. — Стара и я перехрестили ся, а она сплюнула на чотыри стороны, щобъ и помину по марѣ не було.

Стефанъ Хлопôвъ

ЩО ЧУВАТИ ВЪ СВѢТѢ?

Въ Австріи заносить ся на революцію. Якъ тôлько выбрано въ Австріи новый парляментъ — не було одного засѣданя спокôйного. Крики, галасы, сварки були вôдъ самого початку, але въ послѣднôмъ тыждни вже прійшло було навѣть до бійки мѣжь послами. Мы згадовали вже про поединокъ міністра Баденього зъ посломъ Вольфомъ, та той самый посолъ, що стрѣлявъ до графского, вытертого чола, той самъ посолъ ще зъ другими, якъ Шенереръ, Дашинскій и другй вчинили минувшого тыждня таку бучу у Вѣдни, якои еще стѣны парляменту вѣденьского не запамятали. Довго бы розказовати, що тамъ дѣяло ся, а мало що слухати — досыть, що плювали на себе послы, прозивали ся найпаскуднѣйшими словами, били ся по пыскахъ, рѣзали ся ножами и другй веселй рѣчи выробляли. Конець кôнцемъ стало ся такъ, що Бадені казавъ Вольфа и Дашинского жандармами повыкидати зъ салѣ, а президентъ выключивъ и пословъ зъ трохъ засѣдань. Въ Вѣдни повставъ великій крикъ. Студенты и робôтники зôбрали ся передъ парляментомъ и передъ палатою Баденього и робили крики. Поліція розганяла бунтовникôвъ и арештовала немалу пачку.

Якъ бы хто запытавъ ся, що за причина тыхъ бунтôвъ въ парляментѣ и по за парляментомъ, то мы бы пояснили такъ: Австрія, то цѣкава держава. Она складае ся зъ часточокъ рôжныхъ народностей, а тй часточки не можуть зложити ся въ одну купку, бо не рôвнй. Складають штучно то дранте и складають тай годѣ зложити. Здае ся на око, що ту ходить о народовй претенсіи, але въ сутѣ рѣчи то борба економічна пануючои, привилейовои клясы зъ робôтниками. Правда, бутнй Нѣмцѣ не хотять признати народовыхъ правъ Чехамъ; правда, Поляки игнорують Русинôвъ, але все то лишь дальшй причины борбы — найблизша причина то бунтъ робôтникôвъ, противъ панôвъ. Якъ въ 48 роцѣ революція вѣденьска забеспечила яко-тако свободу, такъ теперь певно столиця Австріи подасть иниціятиву до революціи, хоть не дуже кровавои, але до революціи такои, яку въ нынѣшнôмъ часѣ культурнй народы за конечну узнають, щобъ змѣнити огиднй суспôльнй вôдносины. Здае ся, що теперь Русины, по 50 лѣтнôй практичнôй школѣ не зможуть вôдограти такъ пôдлои ролѣ, яку въ 48 роцѣ вôдограли.

Въ Нѣмеччинѣ дурноватый цѣсарь все ще дурницѣ стрѣляе.

Въ Ишпаніи мають клопôтъ зъ бувшимъ енераломъ губернаторомъ на Кубѣ Вейлеромъ. Его, якъ знаете, вôдкликали зъ Кубы и дали другого енерала на его мѣсце. Теперь ѣздить Вейлеръ по Ишпаніи, балакае, що вôнъ есть приятелемъ (?) робôтникôвъ, а дурный народъ робить ему оваціи и кричить на цѣле горло: найжіе Вейлеръ, той самъ Вейлеръ, що бувъ простымъ опришкомъ на Кубѣ.

Россія, Англія, Нѣмеччина и Франція взяли ся до Турціи и до Хинъ. Турціи загрозили бльокадою Дарданелѣвъ, если не уступить ся зъ Креты.

Росссія будуе собѣ спокôйно колію сибирійску и думае, якъ бы то дôстати ся до Америки.

А на нашôй американскôй Руси, що нового? — Русины въ Америцѣ нѣчого не мають бôльше тôлько парохіи, отже носять ся зъ ними, якъ курка зъ яйцемъ. И рѣчь зовсѣмъ природна, бо якъ бы Русины мали свои народнй институціи, якъ другй народы мають, малибъ чимъ грызти ся — тай за парохіи забулибъ.

недостатки що и российска заграничча пресса и при тôмъ еще въ бôльшôй степени старае ся она передовсѣмъ подавати подрôбнй описы деколи досить малозначныхъ фактôвъ, осуджувати та опльовувати поодинокй нерѣдко зовсѣмъ малозначнй личности, не задае собѣ зовсѣмъ труду выяснити и розслѣдити жерело и первѣстну причину подôбныхъ фактôвъ и явищь.

Если таке положене въ вôдношеню до розбираного предмету занимають российска и польска пресса, котрй повиннй пôддати его належитому розборови и выясненю, то чогожь можна жадати въ тôмъ зглядѣ вôдъ заграничнои прессы въ тѣснôмъ понятю того слова т. е.-нѣмецкои, французкои и англійскои? Такй труды якъ „Anatoly-Beaulieu" „L'Empireres Tzars", котрого третій томъ пôдъ загог. „Религія", заключае мѣжь иншими немало вѣрныхъ, загальныхъ замѣтокъ о российскôмъ православію або F. Palmer „Patriarch and the Tzar" кольосальне шеститомове дѣло, мѣстяче въ собѣ богато вѣрныхъ здогадôвъ о истотѣ неудачного предиринятя патріярха Никона, суть рѣдкимъ вымкомъ зовсѣмъ притôмъ недоступнымъ сердному читателеви, не говорячи вже о тôмъ, що выжь згаданй авторы такъ французкій якъ и англійскій не могли знати тайныхъ сторôнъ положеня и ролѣ офіціяльнои религіи российскои имперіи, маючй мѣжь тымъ велике значѣне навѣть для докладного зрозумѣня розвою российкого православія, въ сущность котрого Пальмеръ такъ заввято хотѣвъ вглянути.

Рѣшившись взяти за перо, щобы розяснити всѣмъ и кождому, а особливо людямъ малообразованымъ, що таке сучасне российске православіе и якъ оно исторично склало ся, мы уважаемо необходимымъ заявити передовсѣмъ, що зовсѣмъ не маемо намѣру всесторонего и повного выложеня предмета, бо пôсля того треба бы написати що найменче одинъ томъ. Мы по конечности дамо лишь загальный начеркъ, но разомъ зъ тымъ зъ такою повнотою и ясностю, щобъ кождый а особливо чоловѣкъ малообразованый мôгъ набрати належатого и правильного о нѣмъ понятя.

Коли говорять, що Русь приняла христіяньство въ X. вѣцѣ, то пôдъ тымъ понимають звычайно, що святый Володимиръ и кіевска Русь приняла хрещене вôдъ Грекôвъ въ 988 р. по Христѣ, но зовсѣмъ тое понимають, що неоденъ поганьскій народъ омного бôльшій якъ народъ рускій не принявъ вôдъ разу христіяньства а оно розпространяло ся постепенно въ его земляхъ. Навѣть окремй племена тои Руси, до котрои належала кіевска Русь и котра получила опôсля назву Малои, приняли христіяньство пôзнѣйше кіевскои Руси и то постепенно. Що тычить ся Бѣлои и Великои Руси то они приняли религію Христа значно пôзнѣйше вôдъ Малои Руси а особливо въ земляхъ Руси Великои. Земля суздальска, що стала опôсля осередкомъ московскои державы лишь въ XII. в. а земля пермска навѣть въ XIII. вѣцѣ — ясно, що въ земляхъ малои Руси, Бѣлои и Великои и навѣть въ земляхъ ихъ составныхъ частей, христіяньска наука або иншими словами восточна або православна церковь мала рôжнй періоды для своего розпростореня, взмôцненя и розвою, що не могло вôдбити ся въ певнôй степени на историчныхъ судьбахъ российского православія въ загалѣ.

Если говорить ся о якôйсь религіи або вѣроисповѣданю, то пôдъ тымъ розумѣе ся звычайно щось певного, однообразного, тотожного по цѣлôй територіи его розширеня. Мѣжь тымъ въ складѣ и розвою кождого вѣроисповѣданя а особливо его церковного устрою и церковно-суспôльного уклада грають велику ролю условины державнй, національнй и навѣть чисто мѣсцевй.

Оденъ такій примѣръ, якъ великій вплывъ можуть на тое мати мѣсцевй условины, мы що ино навели, обяснивши якъ одна и тасама православна церковь переходила рôжнй періоды въ своимъ розвою не тôлько на Малôй, Бѣлôй и Великôй Руси, але и въ поодинокихъ частяхъ кождои зъ нихъ. Въ дальшôмъ тягу мы станемо показувати пôсля потребы національныхъ условинъ т. е. характеристичныхъ чертъ Руси Малои, Бѣлои и Великои. Ту обмежимо ся лишь замѣткою, що вплывы рôжниць національныхъ на розвôй кождого вѣроисповѣданя и кождои церкви суть далеко поважнѣйшй, якъ загально думають, хотяй на жаль до сеи поры не зôстали достаточно оцѣненй историками церкви нѣ историчною наукою взагалѣ. Мѣжь тымъ рôжнцѣ національнй мали перворядне значѣне въ церковныхъ роздѣлахъ. Еще бôльшій вплывъ на церковный устрôй и церковно-суспôльный складъ мають або по крайнôй мѣрѣ мали доси державнй условины т. е. приналежнôсть даного народа або его части, вызнаючои ту або другу религію, до тои або иншои державы зъ тымъ або иншимъ устроемъ, опредѣляючимъ такй або иншй вôдносины церкви до державы. На историчный розвôй православнои церкви въ границяхъ огромнои територіи, яку занимала Русь Мала, Бѣла и Велика, державнй условины стали вплывати значно пôзнѣйше якъ условины національнй и мѣсцевй а именно доперва вôдъ XIV. столѣтя, коли удѣльновѣчева Русь стала груповати ся въ двѣ великй державы: московско-руску и литовско-руску. Зъ того часу зачала розпадатись и стара церковна єднôсть. Заходами великого князя литовского Витовта, дѣлить ся она на двѣ метрополіи: кіевску и московску (1415), хоть и не настроенй ворожо противъ себе. Зъ тои хвилѣ мы й зачнемъ историчный выкладъ нашого предмета.

(Дальше буде).

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Весела забава въ нашôй милôй Австріи

ВЪ ПРАЗѢ СТАНЪ ОБЛОГИ.

Доѣхали Нѣмцѣ и соціялъ-демократы Баденьому. Не помогло нѣчого, мусѣвъ бѣдачиско зô своею „желѣзною рукою“ затыльными дверпма втѣкати зъ міністерства, бо якъ бы бувъ хотѣвъ собѣ зъ парадою выѣхати, бувъ бы певно дôставъ палкою по хребтѣ, если не кулькою въ лобъ. Нове міністерство барона Ґавча, зазначило ся кровавыми подѣями въ ческôй Празѣ, въ Иннсбруку, Лінцъ, Еґеръ. — Ческй газеты и самъ майоръ мѣста пôдбурили народъ, котрый кинувъ ся на Нѣмцѣвъ и богато Нѣмоты полягло на улицяхъ ческои столицѣ, а 300 осôбъ лежить раненыхъ по шпиталяхъ. Нѣмцѣ не смѣють на улицю показатись. Вôкна нѣмецкого театру, нѣмецкихъ школъ, реставрацій, редакцій и приватныхъ домôвъ повыбиванй. Войско зъ вытягнеными шаблями, острыми баґнетами и острыми набоями робить лады и порядокъ. 10.000 жовнѣрôвъ стоять все на поготовлю. — Въ нѣмецкôмъ мѣстѣ Лінцъ вôдбула ся иллюмінація съ поводу уступленя Баденього — народъ зôбравъ ся передъ помешканемъ посла Ебенгоха, котрый тримавъ зъ Баденімъ, и пустило ся камѣне въ вôкна. Посолъ Ебенгохъ ставъ въ выбитôмъ вôкнѣ и пустивъ кулю зъ револьвера въ тлумы народу. Въ другихъ мѣстахъ були менший и бôльший забавки въ честь утѣкшого польского, бутного шляхтича. — Въ Вѣдни спокой. Вѣденцѣ прогнавши Баденього, чекають ажь новый президентъ скличе парляментъ, чекае ажь послы зачнуть знову веселу пѣсню въ парляментѣ, а Вѣденцѣ вже добре звторують. Якъ тй веселй забавы въ Австріи скôнчать ся, не трудно вгадати. Пожіемо то побачимо.

НОВИНКИ.

— Подаю до вѣдомости, кому потреба знати, що моя адреса така:

Rev. Nestor Dmytrow
89 Johnson Str.
BUFFALO, N. Y.

*

— Д-ръ Ф. Нанзенъ державъ 1. с. м. вôдчитъ про свои пôвнично-полярнй мандрôвки передъ численно зôбраною публикою. Вôдважный Норведъ росказувавъ про свои пригоды на пôвночи середъ ледôвцѣвъ и вôдвѣчныхъ снѣгôвъ. Нанзенъ очаровувавъ слухачѣвъ описами пречудныхъ, полярныхъ краинъ, описуючи подвôйный блескъ мѣсяця, якій тамъ видно, червоне зарево сонця и т. д. Обѣцявъ Нанзенъ другу книжку написати про свои подорожи — але не обѣцявъ другій разъ тамтуда поѣхати.

•

— Нѣмеччина, Франція и Россія понасылали множество свого войска до Хинъ и хотять спокôйно-дрѣмучу державу розôбрати. Всѣ Хинчики збираються зъ Спол. Державъ и зъ Канады и ѣдуть на поле битвы. — Хто мае ковнѣрики, най скоро вôдберае.

•

— Чи чули вы, що минувшого мѣсяця приступило 100 новыхъ членôвъ до „Союза“? — Чи знаєте вы, що „Союзъ“ мае вызше 3000 долярôвъ готового гроша въ касѣ?

Шляхецкй злодѣйства.

Въ краевôй хлопской газетѣ „Громадскій Голосъ“ ось що читаемо:

„Не веде ся нашôй славетнôй шляхтѣ. Справдѣ якъ такъ дальше хлопи будуть не давати ся пôдъ ноги, якъ до теперь, треба буде шляхтѣ за море утѣкати. Ясневельможный Чеславъ Кешковскій, велика рыба въ краковскôй ассекураціи въ тыхъ дняхъ власне выѣхавъ за море, бо ту въ нашôмъ краю такъ вже починають непочитати шляхту, що за дрôбныхъ колькадесять тысячь, якй нахапавъ зъ вôдки не треба, — хотѣли, ясневельможного заперти до кримѣналу. Чи-жь не надходить конець свѣта? А отъ недавно другій панокъ Лещиньскій такожь въ краковскôмъ товариствѣ бувъ того переконаня, що хлопы платять за убезпечене, абы панъ Лещиньскій живъ. Взявъ отже людямъ хаты палити на паперѣ — и собѣ выплачувати грошѣ за сй хаты.

И за сю забавку т кожь сего шляхтича хотѣли заперти до кримѣналу. Бѣдачиско передъ упертою жандармерією мусѣвъ утѣкати зъ краю. Оно правда, що нехай бы такъ хлопъ серну паньску застрѣливъ, або наруче дровъ зъ лѣса принѣсъ, — то пôдъ землю не втѣкъ бы вôдъ лютои кары, — та панамъ шляхтѣ кричать „лапай“ а самй имъ дверѣ вôдчиняють. Лишь одному сердезѣ не повело ся пану Ґуминьскому въ Товмачи. Той ясновельможный маршалокъ повѣтовый думавъ, що можна трохи чужимъ грошемъ заокруглити свôй маеточокъ. И не дали, ще до кримѣналу заперли. Тяжко шляхтѣ жити. Индемнізація кôнчить ся, пропѣнацію давно пропили, окружныхъ ґойтôвъ для выгоды шляты не заводять, промусовй спôлки де бы шляхта мала зъ чого жити не заразъ ще будуть, — що жь имъ неборакамъ дѣяти?

•

— Правдивый вырокъ Соломона выдавъ на дняхъ оденъ жандармъ въ мѣсточку въ Нѣмеччинѣ. На ярмарку перевернувъ якійсь ярмарочникъ шафу зъ талѣрами, та розумѣесь що якась часть тыхъ потоккла ся. Талѣры порозбивали ся на такъ дрôбнй кусочки, що годѣ було змѣрковати колько ихъ розбило ся. Пошкодованый купець сказавъ, що збило ся 40 талѣрей, а обжалованому здавала сл тая сума бути за высока. Приклпкано вахмайстра жандармеріи и той по короткôмъ намыслѣ казавъ позбирати до наименшои часточки всѣ потовченй талѣры, принести вагу и тй скарупы зважити. Потомъ казавъ поставити на вагу цѣлй талѣры и по такôй вазѣ показало ся, що не 40 тарелѣвъ було збитыхъ а лишень 17. Простый то бувъ способъ, однакъ чи бы хто другій впавъ на таку гадку.

„Спростоване.“

Въ ч. 49 „Свободы“ зъ дня 2. грудня 1897 р. подавъ я, що о. протоерей Ал. Товтъ зъ Wilkes-Barre, Pa. подавъ прошене до пряшôвского епископа, щобъ той принявъ его назадъ на лоно гр. кат. церкви. Нынѣ простую тое, що о. Ал. Товтъ лишае ся на дальше православнымъ священникомъ, та що не вôнъ а братъ его подавъ таке прошене.

І. Констанкевичъ.

— Мартинъ Торнъ зôставъ узнаный виннымъ зброднѣ мордерства въ першôмъ степени, то значить пôде на крѣсло електрѣчне въ Sing Sing, N. Y. Торнъ при помочи своеи любовницѣ Авґусты Накъ, замордовавъ Willa Guldensuppa того року въ Бруклинѣ, тѣло его покавалковали и запите въ цирату въ колькохъ мѣсцяхъ пороскидовали. Голову Guldensuppa еще до теперь не вôднайшли. Процесъ тревавъ лишень 6 дней. Торнъ, щобъ уратовати ся передъ вырокомъ смерти, цѣлу вину хотѣвъ скинути на Авґусту Накъ, коли однакъ бачивъ, що всѣ его крутарства не поможуть ему, признавъ ся вкôнце до збродпѣ. Торнъ е Полякомъ, а властиве его имя е Торжевскій.

•

— Хоть въ Kensington, Pa. нашихъ людей лишь горстка а однакъ не дають ся, а и тота громадка лучить ся до купы, щобъ взяти участь въ вспôльнôй нашôй роботѣ. Мы накликували рускихъ людей до складокъ на агітацію хлопску въ краю и голосъ нашъ знайшовъ послухъ у Русинôвъ зъ Kensington, Pa. зъ котрыхъ на хлопску агітацію въ краю зложили: Михайло Бырда, 50 цнт. Юрко Ѣжь, 50 цнт. Кузма Здзеба, 50 цнт. Павло Бѣдникъ, 50 цнт. Алек. Костикъ, 50 цнт. Феньо Репакъ, 50 цнт.

•

— Конґресъ въ Вашинґтонѣ вже радить на добре. Готелѣ и реставраціи прибрали святочну одежу. Кажуть, що сей конґресъ довго не буде радити. Вже въ маю поѣдуть заступники народу до своихъ мамунь.

•

— Пôдвысшили цѣну на шифкарты. Лініи гамбурска и бременска оголосили, що пôдвысшили цѣну на шифкарты зъ Гамбурга и зъ Бременъ до Ню-Йорку на 150 марокъ.

Вѣсти робôтничй.

Яку славу до сего часу мали и еще мають славяньскй, италіяньскй робôтники — взагалѣ всѣ тй бѣднй люде, котрй прійшли до Америки, щобъ своею тяжкою працею заробити на свое удержане — о тôмъ кождый добре знае. Американьскій робôтникъ видить въ прибувшôмъ сюды славяньскôмъ товаришу, страшного соперника, котрый вôдберае ему хлѣбъ. Американьска праса капиталістична — инакшои ту майже нема — пильно оголошуе всякй непорядки, надужитя и переступства, якй можуть случити ся и мѣжь прибувшими сюда робôтниками и черезъ то представляе ихъ въ очахъ американьскои суспôльности яко страшно небеспечнй для америки елементы, котрй ничь лѣпшого не въ силѣ зробити, якъ лишь напити ся и рѣзати ся. Тымчасомъ таке поступоване есть пôдле зô стороны Американьцѣвъ, а крайне несправедливе взглядомъ насъ.

Щобъ переконати о тôмъ читателѣвъ „Свободы,“ возьмѣмъ до помочи статистику зъ повѣту Allegheny въ Пенсильваніи.

Въ тôмъ повѣтѣ есть надъ 50.000 Славянъ; въ самôмъ Пітсбургу и Аллеґени около 30.000 робôтникôвъ. — Выказъ статистичный уряду поліційного въ Пітсбургу показуе, що въ 1896 р. арештовано 15,452 осôбъ за розличнй непорядки и переступства. Зъ того числа 34 проц. припадае на чужинцѣвъ, а именно! 20 проц. на Англійцѣвъ и Айришивъ а 14 проц. на прочихъ чужинцѣвъ. Зъ робôтникôвъ Славяньскихъ, Италіяньскихъ, Мадярскихъ, значить найбôльше зненавидженыхъ американьскою суспôльностію и робôтництвомъ, арештовано въ протягу цѣлого року лишь 1273 осôбъ. Але и то еще треба обчислити. Если на якôй славяньскôй забавѣ посварять ся або й побють ся двохъ горячихъ дуракôвъ, то поліція американьска арештуе звычайно всѣхъ гостей. Значить число арештованъ всѣхъ зайшлыхъ робôтникôвъ представить ся далеко меншимъ. Увзгляднивши то всьо, мусимо зъ обуренемъ признати, що плюгавства, зневаги, якй дѣють ся чужинцямъ, суть остатною пôдлостію зô стороны прасы капиталистичнои та що ненависть американцѣвъ до чужинцѣвъ цѣлкомъ неузасаднена.

Та помимо того она збôльшае ся зъ кождымъ днемъ. Видимо, що минувшого року ухваливъ конгресъ право, котре остро ограничувало иммиграцію. Право то на щасте не обовязуе, бо президентъ не пôдписавъ его. Теперь знову вôдзываютъ ся зарозумѣльцѣ американьскй, щобъ теперѣшный конгресъ занявъ ся справою ограниченя иммиграціи, ухваливъ дотычне право и старавъ ся о затвердженє его пôдписомъ президента републики.

Immigration Restriction League зъ Detroit поручила свому послови Corliss доложити всякихъ старань, щобъ перепровадити то право. Якъ знано минувшого року той посолъ янѣсъ бувъ поправку до права ограничуючого иммиграцію, щобъ взагалѣ непускати сюды тыхъ чужинцѣвъ, котрй не мають замѣру стати горожанами амероканьскими, а лишь прѣзджають на заробокъ, щобъ вôдтакъ зъ американьскими долярами вернути до старого краю.

Одно лишь потѣшаюче для насъ а се то, що американьскй робôтники самй поволи переконують ся, що ихъ ворогомъ не суть чужинцѣ робôтники але капиталъ, котрый нищить всякого робôтника.

ЗАПЛАТИЛИ ЗА „СВОБОДУ“ ВЪ МѢС. НОВЕМБРУ:

TRENTON, N. J.	
О. Демяновичъ	$2.00
CHICAGO, ILL.	
Стефанъ Яновичъ	2.00
Мой. Куриловъ	1.50
SHENANDOAH, PA.	
Йос. Коваль	1.00
Гр. Хойнакъ	1.00
Ив. Дутко	1.00
Ант. Шидловскій	1.00
Яцко Увичъ	1.00
PERCY, PA.	
Мих. Таничъ	2.00
SPRINGFIELD, VT.	
Вас. Коледа	1.00
PLEASANT HOME, MAN., CANADA.	
Романичъ	2.50
WINNIPEG.	
Кир. Геникъ	1.00
OLYPHANT, PA.	
Ив. Борисѣвичъ	1.00
Вас. Гамбаль	1.00
EXCELSIOR, PA.	
Сем. Горощакъ	2.00
MAYFIELD, PA.	
Андр. Трембачъ	1.00
CENTRALIA, PA.	
Вас. Карлякъ	1.00
MT. CARMEL, PA.	
Мих. Адзима	2.00
Гнатъ Трохановскій	1.00
Григ. Гукъ	3.00
Ив. Великданъ	2.00
CALUMET, PA.	
Мих. Ющакъ	3.00
LANSFORD, PA.	
Григ. Дроздзякъ	2.00
SHAMOKIN, PA.	
Гилярій Лешко	1.00
Никита Тихайскій	1.00
Мак. Ференцъ	1.00
Григорій Полинякъ	1.00
Теодоръ Планка	1.00
Василь Габура	1.00
Василь Стерницакъ	1.00
Илія Полянскій	1.00
Лука Тырличъ	1.00
Теодоръ Стухлякъ	0.50
Иванъ Ставискій	0.50
Яковъ Лорчакъ	0.75
Яковъ Вислоцкій	0.50

ГДЕ ЄСТЬ?

Хто бы знавъ, где знаходить ся Петро Гальчакъ, родомъ зъ Климкôвки, Галичина — най буде ласкавый написати о тôмъ на адресу:

THEODOR SPIWAK
CALUMET, PA.
Westmoreland Co.

Хто хоче читати правдиво хлопску газету, та довѣдатись якъ тамъ братя въ краю борють ся зъ своими ворогами, нехай запише собѣ газету:

„ГРОМАДСКІЙ ГОЛОСЪ“.

Коштуе $1.50 на рôкъ.
* Платити треба напередъ. *
Замовляти можна черезъ редакцію „Свободы“.

Юстинъ Кузмякъ.
Рускій готельничій
въ ОЛИФАНТѢ, ПА.

На розѣ коло рускои церкви есть готель нашого Русина Юстина Кузмяка. Крôмъ того, що въ готелю кождый може дôстати чисте помешкане и чемну услугу, то тамъ есть ще галя обширна и гарна на цѣле мѣсто, въ котрôй вôдбувають ся балѣ и братскй мітинги. — Идѣть до свого — не спомагайте чужихъ!

Мт. CARMEL-ЦѢ — ЧИТАЙТЕ!
Хочешь ѣхати на проходъ?
Маешь хрестины?
Справляешь весѣле?
Потребуешь ундертекра (погребника?)

Въ тыхъ всѣхъ выпадкахъ удавайте ся до
Ивана Лукасевича
зъ Мт. CARMEL, PA.
а вôнъ обслужить васъ совѣстно.

HENRY FREY
PHOTOGRAPHER
421 Lackawanna Ave.
Scranton, Pa.

Хочешь мати красну фотографію, вѣрный портретъ, зайди до того фотографа. Цертаешь зô слюбу зайди зъ жѣнкою до него, дай ся зняти, а будешь мавъ на цѣле житє памятку. Маешь ладну дитинку дай фотографовати у него, а будешь мати красный образъ. Єсть у Васъ братство, най зайде до того фотографа, а вôнъ Вамъ зробить фотографіи и портреты, якй хочете. — У него рôжнородни фотографіи и портреты можна замовити и то по дуже умѣркованôй цѣнѣ. — За роботу ґварантуе.

АНТОНІЙ ОНУЩАКЪ
214 W. Lloyd, Str.
— SHENANDOAH, PA. —
Рускій готель.

Чи вы вже люде не перестанете ходити по чужихъ готеляхъ и спомагати своими центами другй народности? Та по що шукати чужихъ богôвъ! — Дивѣть добре по Шенандоръ, а певно знайдете свого чоловѣка, въ котрого и вино и віска и пиво и темперъ и другй добрй и все свѣжй напитки, а услуга чемна, бо все жь то у Русина. А ще якій то Русинъ? Кождый его дуже добре знае. Та-жь то Антоній Онущакъ. Ну и якъ-жежь не зайдете до него? — Грѣхъ бы бувъ смертельный якъ бы вы Русины въ Шенандоръ оминали того щирого Русина.

За „Свободу“ належить ся заплатити!

ЗИМА НАДХОДИТЬ!
ЗДОРОВЮ ЗАШКОДИТЬ!
Не зашкодить однакъ, бо можете купити собѣ въ великôмъ шторѣ
PETER-A STIEF-A
оверковтъ за $3.00 и дорожше — тепле убране за $3.00 и дорожше и всѣ другй рѣчи достанешь ту тунѣше, якъ въ иншôмъ шторѣ.
ПРИХОДЬ А ПЕРЕКОНАЕШЬ СЯ.
P. A. Stief
MAMMOTH CLOTHING HOUSE
11, 13 & 15 NORTH OAK STR.
MT. CARMEL, PA.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ld.
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компаничный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 показуе, що може компанична робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $2000.
Заряджае нимъ:
Теодоръ Федько

РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Іосифа Осеняка
въ ОЛИФАНТѢ, ПА.

Чи знаете хлопцѣ, що Іосифъ Осенякъ мае готель на River Str. коло рускои церкви въ Олифантѣ? — Ану йдѣть подивити ся, якъ красно у него. Саля красна на забавы. Пиво и всѣ иншй напитки все свѣжй, ажь мило выпити и забавити ся у свого.

На що вамъ Русины зъ Шенандоа самымъ голити ся а опôсля ходити зъ порѣзанымъ лицемъ, коли на 338 W. Centre str. есть
РУСКА ГОЛЯРНЯ
Игнатія Мучки
— и —
Андрея Тарбая.

Тамъ оголять васъ гладко ще й намастять бейрумомъ, а якъ острижуть и напомадують, то не повстыдаете ся навѣть першого американьского джентельмена.

H. FEINBERG,
ЗЕГАРМІСТРЪ и ЮВІЛЕРЪ.
Мае свôй великій складъ въ рускôмъ домѣ, коло руского стору на Shamokin Str. въ ШАМОКІНЪ, ПА.

Направляе зегарки дуже добре и танько. Мае на складѣ великій выбôръ зегаркôвъ золотыхъ и срѣбныхъ и спродае по дешевыхъ цѣнахъ.

Руска бучерня.
— RUSSIAN MEAT MARKET —
OLYPHANT, PA.
КУЗЬМЫ СВАЛЫ.

Гей рускй господинѣ, чи не перестанете вы вже разъ купувати у чужихъ? Та по що тягати ся за чужими, коли у свого Русина такъ само всего дôстати можна. А отъ погляньте! Тажь въ Олифантѣ есть вашъ рускій бучеръ Кузьма Свала. Мае вôнъ свѣже, добре, тане мясо всякого рода. Розвозить въ часъ и пунктуально. Ану-жь зайдѣть до него и попробуйте вôдъ него куповати мясо, а певно не пожалуете!

РУСКА ГРОСЕРНЯ!
Нашь чоловѣкъ честный и порядный
Яковъ Гамбаль
въ OLYPHANT, PA. на Kace Str. мае сторъ. Достанете у него все потрѣбне до житя, а все свѣже, добре и дешеве. Всюды вже люде зрозумѣли, що треба у свого брати, а не пейсатыхъ драбôвъ спомагати.

Юліянъ Копистяньскій
(JULIAN KOPYSCIANSKI)
420 W. Pine st.
ШАМОКІНЪ, ПА.
Перворядный сальонъ рускій. — Найлучшй напитки можна ту дôстати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки досконалй, цигара дуже добрй.
Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

НАЙЛѢПШІЙ И НАЙТУНЬШІЙ ФОТОГРАФЪ ЕСТЬ
GOLDEN ВЪ ОЛИФАНТѢ.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ПРО МАРУСЮ БОГУСЛАВКУ.

I.

Що на Чорному мори,
На камени біеленькому,
Тамъ стояла темниця камяная,
Що у тôй то темници пробувало сêмсотъ козакôвъ,
Бêдныхъ невôльникôвъ.
То вже трійцять лѣтъ у неволи пробувають,
Божого свѣту, сонця праведного въ вôчи собѣ не видають.

II.

То до ихъ дѣвка бранка,
Маруся, попôвна Богуслака,
Приходжає,
Словами промовляє:
,,Гей козаки,
Вы, бѣдні невôльники!
,,Угадайтѣ,що въ нашôй земли христіяньскôй за день тепера?"
Що тогды бѣдни невôльники зачували,
Дѣвку бранку,
Марусю, попôвну Богуславку
По рѣчахъ пôзнавали.
Словами промовляли:
,,Гей, дѣвко бранко,
,,Марусю, попôвно Богуславко!
,,Почômъ мы можемъ знати,
,,Що въ нашôй земли христіяньскôй за день тепера?
,,Що трійцять лѣтъ у неволи пробуваемъ,
,,Божого свѣту, сонця праведного у вôчи собѣ не видаемъ.
То мы не можемо знати,
,,Що въ нашôй земли христіяньскôй за день тепера."
Тогды дѣвка бранка,
Маруся, попôвна Богуславка,
Тое зачуває,
До козакôвъ словами промовляє:
,,Ой козаки,
Вы бѣдні невôльники!
,,Що сегодня у нашôй земли христіяньскôй Великодная субота,
,,А завтра святый празникъ, роковый день Велик-день!

III.

То тогды тѣ козаки тое зачували,
Бѣлымъ лицемъ до сырои землѣ припадали,
Дѣвку бранку,
Марусю, попôвну Богуславку,
Кляли проклинали:
,,Та бодай ты, дѣвко бранко,
,,Марусю, попôвно Богуславко,
,,Щастя й долѣ собѣ не мала,
,,Якъ ты намъ святый празникъ, роковый день Велик-день сказала!

IV.

То тогды дѣвка бранка,
Маруся попôвна Богуславка,
Тое зачувала,
Словами промовляла:
,,Ой козаки,
,,Вы бѣдні невôльники!
,,Та не лайте мене, не проклинайте:
,,Бо якъ буде нашъ панъ турецкій до мечети вôдъѣзджати,
,,То буде менѣ, дѣвцѣ бранцѣ,
,,Марусѣ, попôвнѣ Богуславцѣ,
,,На руки ключи вôддавати:
,,То буду я до темницѣ приходжати,
Темницю вôдмыкати,
Васъ всѣхъ, бѣдныхъ невôльникôвъ, на волю выпускати!

V.

То на святый празникъ, роковый день Велик-день,
Ставъ панъ турецкій до мечети вôдъѣзджати,
Ставъ дѣвцѣ бранцѣ,
Маруси, попôвнѣ Богуславцѣ,
На руки ключи вôддавати.
Тогды дѣвка бранка,
Маруся, попôвна Богуславка,
Добре дбає, —
До темницѣ приходжає,
Темницю вôдмыкає,
Всѣхъ козакôвъ,
Бѣдныхъ невôльникôвъ
На волю выпускає
И словами промовляє:
,,Ой козаки,
,,Вы, бѣдні невôльники!
,,Кажу я вамъ, добре дбайте,
,,Въ городы христіяньскі утѣкайте;
,,Тôлько пропу я васъ, одного города Богуслава не минайте
,,Моему батьку й матери знати давайте:
,,Та нехай мôй батько добре дбає,
,,Грунтôвъ, великихъ масткôвъ нехай не збуває,
,,Великихъ скарбôвъ не збирає.
,,Та нехай мене, дѣвки бранки,
,,Марусѣ, попôвны Богуславки,
,,Зъ неволѣ не выкупляє.
,,Бо вже я потурчилась, побусурменилась,
,,Для роскоши турецкои,
,,Для лакомства нещасного!"

VI.

Ой вызволи, Боже, насъ всѣхъ, бѣдныхъ невôльникôвъ,
Съ тяжкои неволѣ,
Зъ вѣры бусурменьскои,
На ясні зорѣ,
На тихі воды,
У край веселый,
У миръ хрещеный!
Выслухай, Боже, у прозьбахъ щирыхъ,
У нещастныхъ молитвахъ
Насъ, бѣдныхъ невôльникôвъ!

Вôдъ кобзаря Рыторенка записано въ Харьковщинѣ.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— И —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ.
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко руской плебании.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

Що за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...

— Ще за брандзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугує якъ братамъ!
— Тапьо надзвичайно!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. Геренчака и Ф. Михальского.
въ Jersey City, N. J.
38 Green Str.

Кождый Русинъ ѣдучій зъ краю, чи до краю, або маючій якъ небудь потребу въ Ню Йорку, чи околици, повиненъ вступити до того готелю, бо:
Тутъ достане найдоровшій и найтанші напитки всякого рода.
Достане ночлѣгъ таный, чистенькій и безпечный.
Понеже зъ того готелю лишь пару кроковъ до пенсильванійского, лігайского и центрального двірца, то по дѣломъ мѣсті ... стрѣтками розходять ся ... Newark, Bayonne и т. д.
Феры до Ню Йорку и Бруклина также пôдъ носомъ.
Въ тôмъ готелю порадять вамъ безплатно, де тану шифкарту купити, а если не знаєте, то запровадять васъ охотно на дѣло, або на шифу, та взагалѣ радуть всяку добру раду.
Въ готелю тôмъ є також прекрасна галя на мітинґи, забавы и весѣля.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ YONKERS
Лазоря Сиротяка,
48 Washington str.
YONKERS, N. Y.

Хто не знає Лазоря Сиротяка? Вôнъ має красно заряджений сторъ, гросерию и бучерню. Посылає грошѣ до старого краю на всѣ части свѣта, скоро, таньо и безпечно. Продає також шифкарты на всѣ лініи. Хто изъ землякôвъ хотѣвъ бы вôдъѣхати до старого краю, нехай зайде по дорозѣ до Сиротяка и купить собѣ шифкарту у него а вôнъ вôдпровадить его ажь на шифъ.
На що давати ся здерати жидôвскимъ агентамъ по Ню Йорку? Идѣть до свого!

THOMAS A. ULIACKAS & JOSEPH RAYTKIEWICZ
436 Cherry str.
SHENANDOAH PA.

Гей темперансы, читайте! Хто зъ васъ хоче достати доброго темперу и вайсъ біру въ бутелькахъ най зайде до гуртового складу Т. Улячка и п. Райткевича а певно не пожалує.
Ану попробуйте!

M. ROTHSCHILD,
642 E. Sunbury St.
ШАМОКІНЪ, ПА.

Великій складъ всякого рода убрань, для старшихъ и для дѣтей. Капелюхи, шапки и всякій другій рѣчи того рода въ найлѣпшôмъ ґатунку, въ низкихъ цѣнахъ.

Steam Laundry.

Масте сорочки, ковнѣрики, маншеты и другій рѣчи до праня, то занесѣть до Mt. Carmel Steam Laundry. Вôдъ сорочки 10 цнт., вôдъ ковнѣрика 2 цнт., вôдъ маншетôвъ 4. цнт.— Офѣсъ той есть за Righeter's-овымъ шторомъ зъ-заду.
Если хто потребуе конѣ и керичи на весѣля або похороны може достати по дуже низькôй цѣнѣ у:
Robertsons Livery
West 2-nd Str.
Mt. Carmel, Pa.

J. LIACHOWICZ

(I. Ляховичъ)
425 Shamokin st.
ШАМОКІНЪ, ПА.
Польско-литевскій зегармістръ и ювілеръ

Всякій направы зегаркôвъ выконує точно, таньо и въ короткôмъ часѣ и за якую гварантує. — Має на складѣ великій выбôръ зегаркôвъ золотыхъ и срібныхъ по дешевôй цѣнѣ, и на доброту кождого зегарка гварантує.
Обручки слюбни, якъ хто купує дєствє въ подарунку гарный будзѣкъ.
Стѣнни зегары дає на выплатъ.

O. Murdza & Bro's

46. Second st.
MT. CARMEL, PA.
О. МУРДЗА и БРАТЪ.

Сторъ засмотреный въ найлѣпші товары, спроваджований прочто зъ найпершихъ складôвъ. — Майже всѣхъ Русинôвъ въ Mt. Carmel засмотрює въ живности. Продає также одяги майнерскій и посылає грошѣ до старого краю таньо, точно, скоро и беспечно.
Свôй до свого — а до чужого не пхай ся. Жидôвъ оминайте зъ цѣлека!

Гаврілъ Малнякъ
Гуртовный складъ
(Wholsale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Має завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки (whiskey) и лікеры найлѣпшого ґатунку
Братя! замовляйте у свого!

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.
✳ TROMETTERS' ✳
(Тромейтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.
Снѣданя, Обѣды, Вечеря.

Въ кождômъ часѣ можна достати такъ горячій якъ и зимни перекуски. Потравы прилагоджени на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга пильна и солідна.
Особный покôй для родинъ. — Найлучші вина, пива, лікеры, віски и всѣ можливи напитки. Цѣна дуже мала.
Препоручає ся всѣмъ сю реставрацію, а передовсѣмъ прѣсдзнымъ.
Пишучій сей адвертайсментъ ручить за Тромейтера.

Иванъ Глова.
✳ JOHN GLOWA ✳
(POSTMASTER)
Excelsior, Pa.
ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCESIOR.

Всякі потрѣбні рѣчи до житя, якъ также убраня майнерскій и звычайні можна купити.
Посылає также грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, таньо и беспечно.
Продає шифкарты.
Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного предсѣдателя ,,Союза".

Хто хоче справити яку офѣру до свои церкви нехай ся зверне до найсолѣднѣйшого и найлѣпшого
Руского товариства для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ.
ТОВАРИСТВО СЕ МАЕ У СЕБЕ НА СКЛАДѢ:
наплечники, стихари, поясы, обрусы, илитоны, фелоны, епитрахилѣ, образы, плащаницѣ, чаши, лѣхтарѣ, хресты, хоругвы, книги церковні и взагалѣ всякі рѣчи потрѣбні до ужитку церковного.
ЯКЪ НАЙДЕШЕВШИ ЦѢНЫ.
При замовленяхъ на больше якъ 100 злр. а. в. вôдповѣдный опустъ (рабатъ).
Всѣ рѣчи выкôнчени стисло пôсля приписôвъ гр. кат. обряду. Товаръ приходить на мѣсце призначеня найдальше за мѣсяць вôдъ часу замовленя.
Товаръ высылаєсь лишь за попереднымъ прислањемъ належитости, або за послѣплатою (C. O. D.).
Адресуйте такъ:
,,Товариство для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ" въ Самборѣ,
AUSTRIA, GALICIA.

LAUER BREWING CO.

въ READING, PA
ЗАЛОЖЕНЫЙ 1866 року. — Выробляє 25.000 бочокъ мѣсячно.

Пиво одного зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Pennsylvenia ,,LAUER BREWING CO." есть вôльне вôдъ всякихъ примѣшокъ, и для того есть найздоровшимъ. Завсѣгды однои и тои самои доброты и пріємного смаку и есть споряджане пôдъ зарядомъ одного зъ найздôбнѣйшихъ и досвѣдченыхъ пиворарôвъ.
Выробляє въ найлѣпшôмъ ґатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.
Сальонѣсты и приватні родины повинні замавляти пиво лишень въ броварѣ:
LAUER BREWING CO.
READING, PA.

Одинока руска бучерня на цѣле мѣсто на Second str. на противъ друкарнѣ ,,Свободы"
Ю. Щипчика и Г. Трохановского.
въ Mt. Carmel, Pa

Въ кождой хвили свѣже мясо всякого рода. И волове и теляче и вепрове. Ану гадынѣ не волочѣть ся по чужихъ — масте своихъ!

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ШТОРЪ
въ
ОЛИФАНТѢ ПА
ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА
Звѣстного руского патріоты.

Есть ce найлучше засмотреный зо всѣхъ шторôвъ во всѣ потрѣбні товары и всякого рода по найтаньшôй цѣнѣ.
Каждый тамошный Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патріотомъ, най спѣшить до свого руского штору. Особенно нашѣ газдынѣ най ѣдуть громадно!
На що Юськôвъ, Шмулѣвъ сномагати? Идѣть до свого.

Wanted—An Idea Who can think of some simple thing to patent? Protect your ideas; they may bring you wealth. Write JOHN WEDDERBURN & CO., Patent Attorneys, Washington, D. C., for their $1,800 prize offer and list of two hundred inventions wanted.

Читайте и уважайте.

Стань и огляни всѣ возы для бучерôвъ, гросерникôвъ, голсельникôвъ (до розвоженя пива) и розлични, роблені зъ найлѣпшого материялу и найлѣпшои роботы.
Головне ковальство
Специяльно выробляють ся желѣзні плоты, и обгородженя надгробникôвъ.
J. B. Zimmerman
Cor. Independence and Market str.
SHAMOKIN, PA.

Dr. F. J. Meek
Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ
Cor. Shamokin and Chesnut str.
Одинокій лѣкарь, славнійный на цѣле мѣсто. Лѣчить всякій хоробы совѣстно и въ короткôмъ часѣ. Особливо незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ. Говорить по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаємо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

J. BOBKOWSKI
ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНÔВЪ.
Выпаймає также керичи на похороны, хрестины и весѣля по дуже низкихъ цѣнахъ.
300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA.
Удавайте ся въ потребѣ до него.

СВОЙ ДО СВОГО
Єфремъ Лучковецъ
E. INDEPENDENCE near VINE STR
въ Шамокінѣ, Па.
— РУСКІЙ ГОТЕЛЬ. —
Чистенькій тамъ готель зо всякими выгодами. Пиво, вино, віска, темперъ и другі напоѣ все свѣжі и найлѣпшого ґатунку. Услуга чемна и солідна. Склянки великі и малі пôсля вподобы.
Люде! Вже часъ покинути чужихъ, а пора вже себе самыхъ пôдпомагати.

William D. Chmilewski,
231 E. Centre str.
SHENANDOAH, PA.

Панове сальонисты зъ Шенадорь и всѣ, що хочете набути для себе віски, пива, темперу въ бôльшôй скôлькости, зайдѣть до В. Хмѣльовского и замовляйте напитки у него. — Най не заробляють зъ васъ чужі, дайте заробити свому, бо жъ Хмѣльовскій честный и справедливый чоловѣкъ — ,,Свôй до свого" пренумерус.
Купуйте у него!

Dr. John Szlupas
421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.
Знаменитый лѣкарь. Довголѣтна практика дала ему способность стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчить успѣшно всякій роды хоробы. Має также свою власну аптеку, въ котрôй выробляють ся дуже добрі помочни лѣкарства.
Розмовить ся по руски, литевски, по польски и по англійски. — На цѣлôй околици знають добре Шлупаса!

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!
Т. Шевченко.

Всюды пѣвчить ся правда,
Всюды панує брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!
Ив. Франко.